

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobce: **JUDr. R. F.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 19.11.2010, číslo: 145/2010,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým ministr vnitra (dále jen „žalovaný“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ve věcech služebního poměru ze dne 26.7.2010, č.j.: OSZ-115533-51/d-Ro-2010, jímž bylo podle ust. § 160 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“) rozhodnuto, že žalobci od 3.7.2010 nenáleží výplata výsluhového příspěvku.

V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně předně poukázal na skutečnost, že při souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu se podle ust. § 160 zákona č. 361/2003 Sb. výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, jestliže je vyšší než důchod, a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl se zjišťuje ke dni přiznání důchodu. Ode dne přiznání starobního důchodu se za výsluhový příspěvek považuje toliko rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a náležejícím starobním důchodem. Žalobci byl starobní důchod ve výši 15.694,- Kč přiznán od 3.7.2010. Výše výsluhového příspěvku ke dni přiznání starobního důchodu činila částku 6.410,- Kč.

Vzhledem k tomu, že výsluhový příspěvek je nižší než starobní důchod, výplata výsluhového příspěvku žalobci od 3.7.2010 nenáleží.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. V podaném odvolání žalobce předně namítal, že byl propuštěn ze služeb Ministerstva vnitra podle zákona č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti (dále jen zákon č. 100/1970 Sb.), a podle tohoto zákona a podle rozhodnutí o přiznání příspěvku za službu č.j. PR-15533/61-89 mu byl příspěvek přiznán do 60 let věku. (§111 odst. 1 písm. a) a § 112 zákona č. 100/1970 Sb.). Tento nárok žalobce byl potvrzen rovněž zákonem č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky (dále jen „zákon č. 186/1992 Sb.“) (ust. § 157 odst. 3). Zákon č. 361/2003 Sb. postavil příspěvek za službu na roveň výsluhovým příspěvkům a stanovil nový, zvláštní režim, se kterým žalobce nesouhlasil, neboť ho poškozuje. Tento zákon totiž není ve své podstatě spravedlivý, neboť preferuje jen příslušníky s pozdějším vznikem nároku a tudíž i vyšším příjmem, a to až do smrti. V případě žalobce nedocházelo ani k pravidelným valorizacím a v plné výši, ale jen poloviční. K tomu poukázal na čl. 1 a čl. 28 Listiny základních lidských práv a sdělil, že žalobce byl za svou práci odměněn mimo jiné i pobíráním příspěvku do 60 let věku. Žalobci tak nebylo zřejmé, jak mu může být toto právo odepřeno jiným, obyčejným zákonem, když retroaktivita je nepřipustná.

O podaném odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný k právnímu režimu výsluhového příspěvku uvedl, že podle ust. § 225 zákona č. 361/2003 Sb. se příspěvek za službu poskytovaný podle dosavadních právních předpisů považuje za výsluhový příspěvek podle tohoto zákona, a to ve výši, v jaké náležel ke dni, který předcházel dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Je tedy právně irelevantní, zda žalobce s takovou úpravou výsluhového příspěvku souhlasí nebo ne. Nejde o retroaktivitu právního předpisu, jak namítá žalobce. Nejedná se totiž o úpravu vztahů, které se uskutečnily před účinností nového zákona, ale výlučně o úpravu vztahů pro futuro.

Argumentaci žalobce, že nárok na příspěvek je realizací základního lidského práva - práva na spravedlivou odměnu za práci, a to ve smyslu čl. 28 Listiny základních práv a svobod, žalovaný považoval za mylnou. Právo na spravedlivou odměnu za práci je realizováno mzdou, platem nebo služebním příjmem v době, kdy zaměstnanec (příslušník) vykonává práci (službu). Výsluhový příspěvek není odměnou za vykonanou službu. Je plněním zvláštní povahy, které se poskytuje bývalým příslušníkům jako kompenzace dlouholeté služby v bezpečnostním sboru v podmínkách tuhé služební kázně, omezení základních práv, vysoké psychické zátěže apod. Proto nelze ve vztahu k výsluhovému příspěvku hovořit o základním lidském právu.

Žalovaný uzavřel, že rozhodnutí služebního funkcionáře bylo vydáno v souladu s právními předpisy, a proto není důvodu je měnit nebo rušit.

Proti uvedenému rozhodnutí směřuje podaná žaloba.

V podané žalobě žalobce předně uvedl, že dne 31.8.1989 byl propuštěn ze služebního poměru příslušníka SNB podle ust. § 100 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1970 Sb. na základě nevyhovujícího komplexního hodnocení, které obdržel za kritiku nadřízeného. Žalobci byl přiznán podle zákona č. 100/1970 Sb. příspěvek za službu ve výši 1.454,-Kč dle rozhodnutí č.j.: PR-15533/61-89. Tento příspěvek za službu měl být žalobci podle tehdy platného zákona přiznáván až do 60. let věku, což bylo potvrzeno rovněž i zákonem č. 186/1992 Sb. Dalším zákonem č. 361/2003 Sb. byl příspěvek za službu přejmenován na výsluhový příspěvek a bylo zákonem stanoveno, že pokud bude tento příspěvek menší než vyměřený důchod, pak bude vyplácen jen do 55 let věku, max. dva roky navíc v případě dvouletého přesluhování.

Dovršením 57 let věku bylo žalobci vyplácení příspěvku za službu zastaveno napadeným rozhodnutím. S tímto rozhodnutím žalobce nesouhlasil, neboť žalobce byl propuštěn podle zákona č. 100/1970 Sb. Podle ust. § 100 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1970 Sb. měl být žalobci příspěvek vyplácen až do 60 let věku.

Tvrdil, že retroaktivita zákona je nemístná, neboť žalobce poškozuje a je nepřipustná a nežádoucí. Stejně tak i podle Listiny základních lidských práv a svobod jsou základní lidská práva a svobody nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné, a to i v mezinárodním právu.

Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný setrval na svých tvrzeních uvedených v žalobou napadeném rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle ust. § 160 zákona č. 361/2003 Sb. při souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu nebo invalidního důchodu se výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, jestliže je vyšší než některý z uvedených důchodů, a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem se zjišťuje ke dni přiznání starobního důchodu nebo invalidního důchodu anebo ke dni úpravy invalidního důchodu při změně stupně invalidity. Jde-li o souběh nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu, považuje se ode dne přiznání starobního důchodu za výsluhový příspěvek toliko rozdíl mezi náležejícím starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem k tomuto dni a nadále se samostatně zvyšuje podle § 159 bez přihlídnutí k výši důchodu.

Podle ust. § 225 zákona č. 361/2003 Sb. příspěvek za službu poskytovaný podle dosavadních právních předpisů se považuje za výsluhový příspěvek podle tohoto zákona, a to ve výši, v jaké náležel ke dni, který předcházal dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Soud o podané žalobě uvažil následovně:

Námítku, podle které žalobce byl propuštěn podle zákona č. 100/1970 Sb. a podle tohoto zákona mu má být příspěvek vyplácen až do 60 let věku, neshledal soud oprávněnou. V projednávaném případě není mezi účastníky řízení sporné, že žalobce byl propuštěn ze služebního poměru podle zákona č. 100/1970. Podle tohoto zákona, konkrétně podle ust. § 110, pak byl žalobci přiznán i příspěvek za službu. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce byl sice propuštěn ze služebního poměru za účinnosti zákona č. 100/1970 Sb., některé jeho důsledky, např. v podobě přiznaného příspěvku za službu, však trvaly i nadále. Tento veřejnoprávní vztah byl dále upraven novými služebními zákony. Dne 1.7.1992 nabytí účinnosti zákon č. 186/1992 Sb. a následně dne 1.1.2007 zákon č. 361/2003 Sb. Oba zákony v přechodných ustanovení upravily vztah příspěvků za službu přiznaných podle dosavadní právní úpravy k nové právní úpravě. Žalobci přiznaný příspěvek za službu je tak nutno posuzovat podle přechodných ustanovení uvedených zákonů - č. 186/1992 Sb. a následně zákona č. 361/2003 Sb. Ve smyslu přechodného ust. § 157 odst. 4 zákona č. 186/1992 Sb. se

příspěvek za službu přiznaný podle zákona č. 100/1970 Sb. od 1.7.1992 považoval za příspěvek za službu podle zákona č. 186/1992 Sb. S účinností od 1.1.2007 však byl zákon č. 186/1992 Sb. zrušen zákonem č. 361/2003 Sb. Podle přechodného ust. § 225 zákona č. 361/2003 Sb. se příspěvky za službu podle předcházející úpravy představované zákonem č. 186/1992 Sb. považují od 1.1.2007 za výsluhové příspěvky podle zákona č. 361/2003 Sb. Z výše uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že žalobci přiznaný příspěvek za službu podle zákona č. 100/1970 Sb. spadá pod rozsah právní úpravy stanovené zákonem č. 361/2003 Sb., a to včetně ust. § 160.

V projednávaném případě se sice jedná o retroaktivitu, ale o tzv. nepravou retroaktivitu. Obecně totiž právní věda rozeznává retroaktivitu pravou a retroaktivitu nepravou. Zatímco pravá retroaktivita zahrnuje případy, kdy právní norma reglementuje i vznik právního vztahu a nároky z něho vzešlé před její účinností, nepravá retroaktivita naproti tomu spočívá v tom, že právní vztahy, které vznikly za platnosti práva starého, se spravují zásadně tímto právem a to až do doby účinnosti práva nového. Po jeho účinnosti se však řídí právem novým. Podle konstantní judikatury Ústavního soudu (např. náleze ze dne 12.7.1994, sp.zn.: Pl. ÚS 3/94 nebo náleze ze dne 27.3.2008, sp.zn.: Pl. ÚS 54/05, blíže viz www.usoud.cz) je nepravá retroaktivita obecně přijímaná a akceptovatelná, neboť zabezpečuje kontinuitu právního řádu. V případě nepravé retroaktivity tedy nová právní norma ponechává staré právní úpravě k řešení otázku vzniku již existujících právních vztahů, v minulosti učiněných právních úkonů a nároků z nich plynoucích a pouze do budoucnosti mění práva a povinnosti spojené s těmito již vzniklými právními vztahy. Přesně tak tomu bylo i v projednávaném případě. Zákon č. 361/2003 Sb. nepřinesl žádnou změnu, týkající se vzniku nároku na příspěvek za službu (výsluhový příspěvek) a určení jeho výše. Uvedený zákon toliko sjednotil právní režim výsluhových příspěvků přiznaných ještě jako příspěvek za službu podle předchozí právní úpravy a výsluhových příspěvků přiznaných již po 1.1.2007. K tomu soud poukazuje na skutečnost, že zákon č. 361/2003 neobsahuje žádnou výjimku pro výsluhové příspěvky přiznané a poskytované před 1.1.2007. Dosavadní příspěvky za službu se poskytují stále, ale v režimu výsluhového příspěvku. K výše uvedenému soud rovněž odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19.8.2009, č.j.: 4 Ads 105/2009 – 54 a ze dne 28.6.2011, č.j.: 3 Ads 95/2011 – 66, ve kterých Nejvyšší správní soud dospěl k obdobným závěrům.

Odkaz žalobce na Listinu základních práv a svobod, podle které jsou základní lidská práva a svobody nezadatelná, nezcizitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná, nepovažuje soud za relevantní. Žalobce v podané žalobě blíže neobjasní, z jakého důvodu na základní lidská práva a svobody odkazuje. V průběhu řízení před správními orgány měl žalobce za to, že nárok na příspěvek za službu, respektive výsluhový příspěvek je realizací práva na spravedlivou odměnu za práci. K výše uvedenému soud odkazuje na náleze pléna Ústavního soudu ze dne 30.4.1997 sp.zn.: Pl. ÚS 17/96, v němž se Ústavní soud zabýval charakterem výsluhových příspěvků. Ústavní soud dospěl k závěru, že výsluhový příspěvek nelze chápat jako součást odměny za práci, nýbrž jako samostatný příjem, který nebyl součástí tzv. služebního příjmu a není ani součástí platu příslušníků ozbrojených sil. Jde o zvláštní kategorii peněžního příjmu, odůvodněnou do určité míry sociálními důvody. Soud v projednávaném případě neshledal žádný důvod se od výše uvedených závěrů Ústavního soudu jakkoliv odchýlit. Vzhledem k tomu, že výsluhový příspěvek (příspěvek za službu) není součástí odměny za práci, je odkaz žalobce na základní lidská práva a svobody irelevantní.

Na základě všech shora uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žalovaný správní orgán rozhodl v souladu se zákonem a žalobu proto podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Za splnění podmínek zakotvených v ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání (žalobce a žalovaný nevyjádřili ve lhůtě do dvou týdnů od doručení výzvy soudu a ani později svůj nesouhlas s takovým projednáním věci).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, žalovanému správnímu orgánu, který měl v řízení úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku ze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. srpna 2013

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.